

Prawnik, politolog, dr hab., pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Śląskiego w latach 1974-2019. Emerytowany profesor Uniwersytetu Śląskiego. Urodzony w Katowicach 1952 r.

Wykształcenie: mgr prawa (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego 1974r.), studia podyplomowe w Uniwersytecie Panamskim (Universidad de Panamá) 1979-1980 jako stypendysta IFARHU (Instituto para la Formación y Aprovechamiento de los Recursos Humanos, Panamá).

Stopnie naukowe: doktor nauk o polityce 1981r., doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce 1990r. na podstawie książki *Problemy Kanału Panamskiego w stosunkach bilateralnych między Panamą a Stanami Zjednoczonymi*, Uniwersytet Śląski 1989.

Zainteresowania badawcze: współczesne systemy polityczne, ustrój polityczno-prawny Hiszpanii, systemy wyborcze, teoria demokracji, prawo konstytucyjne porównawcze, międzynarodowe stosunki polityczne i kulturalne USA-Ameryka Łacińska.

Zatrudnienie w Uniwersytecie Śląskim na podstawie mianowania: od 1 X 1974 r. do 30 IX 2019 na stanowiskach: asystent stażysta, asystent, starszy asystent, adiunkt, profesor nadzwyczajny 1993 - 2019. W latach 1974 -1981 w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych, w latach 1981 – 1983 w Zakładzie Teorii Polityki, od 1983 r. w Zakładzie Systemów Politycznych Państw Wysoko Rozwiniętych.

Pracownik ONZ na stanowisku starszego kontrolera wyborczego - Misja Sekretarza Generalnego ONZ (ONUVEN - Organización de las Naciones Unidas para la Verificación de las Elecciones en Nicaragua) 1990 r. Zatrudnienie na wniosek Sekretariatu ONZ.

Stanowiska akademickie z wyboru:

- dziekan Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego (kadencje 1993-1996, 1996-1999),
- prodziekan Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego (kadencja 1990-1993),

- dyrektor Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego (kadencje 2002-2005, 2005-2008, 2008-2012),
- senator Uniwersytetu Śląskiego (kolejne kadencje w latach 1993-2012).

Pozostałe administracyjne funkcje akademickie:

- kierownik Zakładu Systemów Politycznych Państw Wysoko Rozwiniętych Uniwersytetu Śląskiego (1991-2019),
- kierownik Studiów Doktoranckich przy Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego (lata 2000-2005).

Staże naukowe: semestralny staż w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych 1977r., ponowny pobyt w Universidad de Panamá jako stypendysta IFARHU (1983 r.) po uprzednich studiach podyplomowych na tej Uczelni, semestralny staż w Universidad Complutense de Madrid i w Centro de Estudios Constitucionales w Madrycie (1988r.)

Zagraniczne wykłady gościnne, seminaria, pobyty studyjne:

Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madryt (wielokrotnie); Consejo de Estado, Madryt; Instituto Nacional de Administración Pública, Madryt; Universitat Autònoma de Barcelona; Universitat de Barcelona; Universidad Carlos III de Madrid (wielokrotnie); Universidad Complutense de Madrid (wielokrotnie); Universidad de Granada, Hiszpania; Universidad La Laguna, Teneryfa (wielokrotnie); Univerzita Palaského, Olomouc (wielokrotnie); Universidad de Valladolid, Hiszpania; Universidad de León, Hiszpania; Dortmund Universität; Europäische Akademie Otzenhausen; Heildelberg Universität.

Doświadczenie dydaktyczne w Polsce:

wykłady „Współczesne systemy polityczne”, „Systemy polityczne państw UE i USA”, „Teoria i praktyka współczesnej demokracji”, „Teoria demokracji”, wykłady monograficzne, **seminaria** doktorskie, magisterskie i licencjackie.

Członkostwo w instytucjach naukowych:

- Komitet Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk (kadencje 1996-1999, 2007-2011, 2011-2015),

- International Political Science Association (IPSA),
 - Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, wcześniej także Polskie Towarzystwo Studiów Amerykanistycznych, Polskie Towarzystwo Studiów Latinoamerykanistycznych i Consejo de Comunicación Social (Hiszpania).

Członek Kolegium Redakcyjnego „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” (2019-), **Redaktor naczelny i współredaktor** kolejnych tomów „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” (2004-2019), **redaktor serii „Nauki polityczne”** Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego w latach 2002 – 2012.

Recenzent w postępowaniu o nadanie **Ryszardowi Kapuścińskiemu** tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Śląskiego – 1997r.

Wypromowani doktorzy (lata 1996-2018): 1) Zbigniew Mendel, 2) Izabela Mendel, 3) Małgorzata Domagała, 4) Gloria Cecilia Sánchez (Argentyna), 5) Marek Mazur, 6) Małgorzata Myśliwiec, 7) Ewa Ganowicz, 8) Joanna Pruchnicka, 9) Iwona Karwot, 10) Przemysław Łebzuch, 11) Dorota Dolińska, 12) Małgorzata Lorencka, 13) Robert Radek, 14) Olga Majkowska, 15) Daria Matusik, 16) Robert Rajczyk, 17) Tomasz Ćwienk, 18) Seweryn Gałysz, 19) Przemysław Włodarczyk, 20) Jeremiasz Salamon, 21) Bożena Pieruszek-Kwarciak, 22) Jarosław Wichura, 23) Paweł Wojtusiak, 24) Anna Kozub, 25) Dawid Słupik, 26) Łukasz Wikoń.

Recenzent w postępowaniach habilitacyjnych: Tomasza Brańki (UAM), Katarzyny Dembicz UJ, Stanisława Kosmynki UŁ, Cezarego Trosiaka UAM, Małgorzaty Myśliwiec UŚ, Adama Hołuba UAM, Waldemara Wojtasika UŚ, Anny Sroki UW, Łukasza Zweifelę UŚ, Heleny Głogowskiej UW, Andrzeja Misztala UE Wrocław, Iwony Wrońskiej UŚ, Marii Marczewskiej-Rytko UŚ, Michała Iwaszkiewicza UŚ.

Udział w około 60 komisjach habilitacyjnych i doktorskich, w tym, w postępowaniach habilitacyjnych: Agnieszki Turskiej-Kawy, Michała Kaczmarczyka, Kazimierza Józkowiaka, Roberta Borkowskiego, Krystyny Doktorowicz, Piotra Świercza, Jerzego Mizgalskiego, Elżbiety Trafiałek.

Recenzent w około 40 postępowaniach doktorskich w Uniwersytetach: Śląskim, Jagiellońskim, Warszawskim, Wrocławskim, Opolskim, Marii Curii

Skłodowskiej, Adama Mickiewicza, Jana Kochanowskiego, Uniwersytecie w Białymstoku i w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.

Udział w kilkudziesięciu komisji konkursowych na stanowiska akademickie w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UŚ.

Granty przyznane na zasadzie konkursów:

- kierownik grantu NCN „Wpływ deformacji wyborczych na systemy polityczne. Analiza deformacji wyborczych w wybranych systemach większościowych, proporcjonalnych i mieszanych” (zakończony),
- kierownik grantu nr International Visegrad Fund nt. “Territorial Autonomy in Europe. The Visegrad Perspective” (zakończony),
- kierownik grantu promotorskiego NCN „Włoski system partyjny”, wykonawca M.Lorencka (zakończony),
- nadzór promotorski grantu doktorskiego NCN “Głosowanie podzielone w mieszanych systemach wyborczych” – wykonawca J.Salamon (zakończony).

Ekspert Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej i Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Autor wielu recenzji wydawniczych, oraz recenzji eksperckich dla KBN, NCN i Komisji Fulbrighta.

Członek Rad Programowych czasopism: *Politicke Vedy, Przegląd Politologiczny, Athenaeum.*

Członek Rady Programowej III Kongresu Politologii (UJ Kraków).

Członek Kapituły Konkursu Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych imienia Profesora Czesława Mojsiewicza.

Nagrody i wyróżnienia:

Srebrny Krzyż Zasługi, Złota odznaka „Zasłużony dla Uniwersytetu Śląskiego”, liczne nagrody Ministra Edukacji Narodowej i JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne oraz za całokształt osiągnięć.

Ważniejsze recenzowane publikacje naukowe:

- monografie książkowe

- *Konflikt o Kanał Panamski*, PWN Warszawa 2013,
- *Problemy Kanału Panamskiego w stosunkach bilateralnych między Panamą a Stanami Zjednoczonymi*, Uniwersytet Śląski Katowice 1989,
- *Polityka kulturalna i propaganda zagraniczna USA w Ameryce Łacińskiej*, Uniwersytet Śląski Katowice 1984.

- redakcja i współredakcja czasopism naukowych i monografii wieloautorskich

- *Situación política de España a finales del siglo XXI*, red. J.Iwanek, T.Tarnawski, St.Dudra, Zielona Góra 2020.
- „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, tomy od I do XXIII - lata 2005-2018.
- „*Przegląd Narodowościowy*” ¿*A donde vas España?* nr5/2016.
- *Wpływ deformacji wyborczych na systemy polityczne*, Toruń 2014.
- *Autonomia terytorialna w perspektywie europejskiej, t.1 Historia-teoria*, Toruń 2014. (współredakcja Małgorzata Domagała).
- *Autonomia terytorialna w perspektywie europejskiej, t.2 W europejskiej praktyce ustrojowej*, Toruń 2014, (współredakcja Robert Radek).
- *Autonomia terytorialna w perspektywie europejskiej, t.3 Regionalne i lokalne partie polityczne i systemy partyjne*, Toruń 2014, (współredakcja Waldemar Wojtasik).
- *Polska, Niemcy, Europa*, Katowice, Katowice 2008.
- *Demokracja w dobie globalizacji, t.2*, Katowice 2008, współredakcja Małgorzata Domagała,
- *Demokracja w dobie globalizacji, T.1*, 2006, współredakcja Marek Mazur,
- *Ludzie, instytucje, idee*, Katowice 1997,
- *Partie i systemy partyjne państw wysoko rozwiniętych*, Katowice, wyd.I 1994, Katowice, wyd.II 1999,
- *Zagadnienia ochrony praw konstytucyjnych obywateli*, Katowice 1993.

- artykuły naukowe i rozdziały w monografiach wieloautorskich

Studia hiszpańskie:

- *Konstytucyjna pozycja Consejo de Estado w ustroju Hiszpanii*, w: Prawo i czas, księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin profesora Adama Lityńskiego. Red.M.Borski, D.Fleszer, A.Rogacka-Łukasik. Wyższa Szkoła Humanitas, Sosnowiec 2020, s.394-408.
- *La autonomía territorial española bajo la perspectiva de Polonia*, w: Situación política de España a finales del siglo XXI, red. J.Iwanek, T.Tarnawski, St.Dudra, Zielona Góra 2020, s.19-37.
- *Rząd hiszpański jako prawodawca*, Między ideaą, pasją a działaniem, księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Markowi Barańskiemu, red.A.Czyż, S.Kubas. Katowice 2018, s.321-335.
- *Spanish government as lawmaker*, Studia Politicae Universitatis Silesiensis, t.XIX/2017.
- *Weryfikacja wyborcza partii regionalnych w Hiszpanii*, w: Polskie wybory 2014-2015. Kontekst krajowy i międzynarodowy - przebieg rywalizacji - konsekwencje polityczne, red. M. Kolczyński, Tom 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2017, s. 364-386.
- *Hiszpańska autonomia terytorialna w perspektywie Polski*, „Przegląd Narodowościowy” nr5/2016, s.23-42.
- *System wyborczy Hiszpanii*, w: Wpływ deformacji wyborczych na systemy polityczne, red.J.Iwanek, Wyd.Adam Marszałek Toruń 2014.
- *Autonomia terytorialna w Hiszpanii*, w: Autonomia w perspektywie europejskiej, t.2, W europejskiej praktyce ustrojowej, red.J.Iwanek, R.Radek, Wyd.Adam Marszałek Toruń 2014.
- *Ombudsman w systemie zdecentralizowanym Hiszpanii*, w: Demokratyczne państwo prawne. Zagadnienia wybrane, red. M. Aleksandrowicz, A. Jamróz, L. Jamróz, Wyd. Temida 2, Białystok 2014.
- *Rada Stanu w Hiszpanii*, w: Ustrój polityczny państwa, Polska, Europa, świat, red. St.Sulowski, J.Szymanek, Warszawa 2013.
- *Wspólnota autonomiczna w ustroju polityczno-prawnym Hiszpanii*, w: Państwo i prawo wobec współczesnych wyzwań, red. R.Czarny, K.Spryszak, t.II, Toruń 2012.
- *Senat Hiszpanii jako izba reprezentacji terytorialnej*, w: W kręgu nauki o państwie, prawie i polityce, red. B.Dziemidok-Olszewska, W.Sokół, T.Bichta, Lublin 2012.
- *Hiszpania*, w: Partie i systemy partyjne państw wysoko rozwiniętych, red. J.Iwanek, wyd.II poprawione i uzupełnione, Katowice 1999.
- *Reforma Senatu w Hiszpanii*, w: Ludzie, instytucje, idee, red. J.Iwanek, Katowice 1997.
- *Prawnokonstytucyjne położenie regionów autonomicznych w Hiszpanii*, w: Oblicza decentralizmu, red. J.Iwanek, Katowice 1996.
- *Senat Królestwa Hiszpanii*, w: Izby drugie parlamentu, red. E.Zwierzchowski, Białystok 1996.
- *Hiszpania*, w: Partie i systemy partyjne państw wysoko rozwiniętych, red. J.Iwanek , Katowice 1994.

- *Pozycja prawna wspólnot autonomicznych w ustroju politycznym Hiszpanii*, w: *Polityczne życie lokalne*, red. J.Wódz, Katowice 1994.
- *Postępowanie ustawodawcze w Hiszpanii*, w: *Postępowanie ustawodawcze*, red. E.Zwierzchowski, Warszawa 1993.
- *Obrońca Ludu w Hiszpanii*, w: *Zagadnienia ochrony praw konstytucyjnych obywateli*, red. J.Iwanek, Katowice 1993.
- *Elementy konserwatyzmu w programie Hiszpańskiej Partii Ludowej*, w: *Doktryna i ruch konserwatywny we współczesnym świecie*, red. H.Łakomy, Kraków 1992.
- *System polityczny Hiszpanii*, w: *Systemy polityczne rozwiniętych państw kapitalistycznych*, red. A.Jamróz, Warszawa 1989.

Teoria demokracji, systemy polityczne

- *Subcentralne ustroje polityczne w systemach demokratycznych (współautorka M.Domagała)*, w: *Między idea, pasją w działaniem, księga jubileuszowa dedykowana dr.hab. Marianowi Mitrędze*, red.P.Grzywna, J.Lustig, N.Stępień-Lampy, B.Zasępy, Katowice 2017, s.509-528.
- *Studying electoral systems-methodological aspects*, *Studia Politicae Universitatis Silesiensis*, t.XVII/2016.
- *O pojęciu decentralizacji*, w: *Pomiędzy światem polityki a życiem naukowym*, red.J.Jaskiernia, R. Kubicki, t.3, Kielce 2015.
- *Badanie systemów wyborczych – aspekty metodologiczne*, w: *Wpływ deformacji wyborczych na systemy polityczne*, red.J.Iwanek, Wyd.Adam Marszałek 2014.
- *Partia regionalna, partia lokalna, regionalne i lokalne systemy partyjne – aspekty teoretyczne*, w: *Autonomia w perspektywie europejskiej*, t.3, *Regionalne i lokalne partie polityczne i systemy partyjne*, red.J.Iwanek, W.Wojtasik, Wyd.Adam Marszałek 2014.
- *Pojęcie autonomii terytorialnej we współczesnej europejskiej przestrzeni demokratycznej*, w: *Autonomia w perspektywie europejskiej*, t.1 *Historia, teoria*, red.M.Domagała, J.Iwanek Wyd.Adam Marszałek 2014.
- *Standaryzacja demokracji współczesnej*, W: *Studia nad współczesnymi systemami politycznymi*, t.1, red. J.Juchnowski, R.Wiszniewski, Wrocław 2014.
- *Autonomia terytorialna – płaszczyzna dialogu czy konfliktów?* w: *Jak możliwy jest dialog?* Red. A.Kaminska, E.Kraus, K.Ślęczka, Sosnowiec 2014.
- *Regionalne i lokalne ustroje polityczne, część II* (współautorka M.Domagała). „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, t.12/2014.
- *Standardisation of the modern democracy*, „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, t.13/2014.
- *Regionalne i lokalne ustroje polityczne, część I* (współautorka M.Domagała), „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, t.10/2013.
- *Demokracja transnarodowa a demokracja narodowa*, w: *Parlament europejski i jego rola w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego*, red. J.Haber, WSB Chorzów 2008.

- *Przywództwo polityczne w systemie demokratycznym*, w: *Przywództwo polityczne, teorie i rzeczywistość*, red. L.Rubisz, K.Zuba, Opole 2006.
- *Czwarta władza w systemie demokratycznym*, w: *Władza media polityka*, red. M.Gierula, Katowice 2006.
- *Globalizm a regionalizm*, w: *Władze lokalne i regionalne w warunkach globalizacji*, red. M.Barański, M.Stolarczyk, Katowice 2003.
- *Europejskie standardy ustrojowe: samorząd, autonomia, federalizm*, w: *Proces integracji Polski z Unią Europejską*, red. P.Dobrowolski, M.Stolarczyk, O.Szura, Katowice 2001.
- *Państwo lokalne, państwo regionalne* (współautorstwo), w: *Polityka jako przedmiot badań i formy jej przejawiania się*, red. P.Dobrowolski, M.Stolarczyk, Katowice 2000.
- *Współczesne rozumienie autonomii terytorialnej*, w: *Społeczeństwo wobec problemów transformacji i integracji*, red. J.Liszka, Ustroń 2000.
- *Faces of decentralization*, w: *Democracy yesterday and today*, red.J.Wódz, Katowice 1995.

Varia

- *Recenzja* Marshall C. Eakin "The History of Latin America. Collision of Cultures. Palgrave Macmillan 2007", "Studia Politicae Universitatis Silesiensis" t.VI/2010.
- *Recenzja* A.Sroka: *Hiszpańska droga do federalizmu*. Wrocław 2008, „Athenaeum” nr 24/2010.
- *Recenzja* A.Jamróz: *Wprowadzenie do prawoznawstwa*, LexisNexis, Warszawa 2008, „Athenaeum” 22/2009.
- *Recenzja* A. Łabno: *System polityczny Portugalii*”, Warszawa 2003, "Przegląd Sejmowy" Nr 2/2003.
- *Recenzja* Sorin Antoni & Vladimir Tismaneu (eds) *Between Past and Future: the Revolution of 1989 and their Aftermath*. Budapest&New York, Central University Press 2000, "Europe-Asia Studies. ICEES", Univ. of Glasgow, vol.53/2001.
- *La decentralisation dans le systeme politique en Pologne*, w: *Reorganiser l'espace public*, red. J.Wódz, Katowice 1993.
- *Régimen jurídico de descentralización y comercialización de la radiotelevisión en Polonia*, w: *Información, derecho y libertades en la Nueva Europa*. Actas del I Congreso Internacional, Facultad de la Ciencia de la Información, Universidad Complutense Madrid 1991.
- *Las transformaciones del sistema político de Polonia*, „Revista del Centro de Estudios Constitucionales” (Hiszpania) 5/1990.
- *Kryteria zagranicznej polityki kulturalnej*, „Studia nauk politycznych” 2/1985.
- *Amerykańska koncepcja oddziaływania propagandowego na zagranicę w latach siedemdziesiątych*, "Prace z nauk społecznych" Katowice 8/1979.